

125,19 evra globe za kršitev volilnega molka na Facebooku Mihael Toš je prejel dobrih 125 evrov globe, ker je pred drugim krogom predsedniških volitev na svojem osebnem profilu na Facebooku pozival k nevoljenju Pahorja.

Med volilnim molkom, ki se začne 24 ur pred dnevom volitev in traja do zaprtja volišč, je Toš na svoj osebni profil na Facebooku napisal: "Bodi državotvoren/na in ne voli Pahorja," piše Večer. Zato je od inšpektorata za notranje zadeve prejel globo v omenjeni višini. Na inšpektoratu so sicer že večkrat pojasnili, da velja volilni molk tudi za spletna omrežja, kot sta Facebook in Twitter.

Dnevnik piše, da v odločbi inšpektorata med drugim piše, da se je Toš branil, da ni kriv očitanega dejanja, ker ni član politične stranke in tudi ni bil aktivni član katerega od volilnih odborov. "Potrdil sem, da sem napisal omenjeni zapis na Facebooku, sem pa sporočil, da sem to storil iz Avstrije in da sem to storil na zasebnem profilu, torej ne javno. Zatrjeval sem tudi, da omenjeni stavek ne predstavlja propagande, še posebno ne propagande, ki bi bila prepovedana," izjavo Ptujčana prenaša Dnevnik. Toš se pri tem sklicuje tudi na 39. člen slovenske ustave o svobodi izražanja.

Informacijska pooblaščenka Nataša Pirc Musar je, kot poroča Večer, izrazila upanje, da bo Toš poiskal sodno varstvo, saj gre za kazen fizični osebi. Po mnenju pooblaščenke namreč zakon za fizične osebe sankcij ne predvideva. Po poročanju Dnevnika naj bi Toš zahtevo za sodno varstvo danes poslal na sodišče.

Dnevnik navaja tudi mnenje strokovnjaka za volilno pravo dr. Jureta Toplaka, da slovenska zakondaja ne pozna izraza "volilni molk". Toplak še dodaja, da v Sloveniji ni predpisa, ki bi prepovedoval izražanje mnenj, obstaja le prepoved propagande.

Končen odgovor na vprašanje o tem, kaj je na dan volilnega molka mogoče zapisati na splet in česa ne, pa bi odgovorilo sodišče s sodbo, poroča Večer.

Ustavno zagotovljena pravica do svobode izražanja je očitno na resni preizkušnji. Inšpektorat za notranje zadeve je namreč v začetku letošnjega leta 35-letnemu Ptujčanu izrekel globo v višini 125,19 evra, ker je 2. decembra lani, ko je bila zaradi predsedniških volitev javna volilna propaganda prepovedana, na svojem profilu na Facebooku zapisal “Bodi državotvoren/na in ne voli Pahorja”.

Inšpektorat je v odločbi o prekršku navedel, da je Ptujčan kršil 5. člen zakona o volitvah v državni zbor (ZVDZ), po katerem se mora javna volilna propaganda končati najpozneje 24 ur pred dnem glasovanja. Dodajmo, da se glede vprašanj, ki z zakonom o volitvah predsednika republike niso posebej urejena, smiselno uporabljajo določbe ZVDZ.

Na zasebnem profilu, ne javno

V odločbi inšpektorata, ki je hitri postopek začel po uradni dolžnosti, med drugim piše, da je kršitelj v svoji izjavi navedel, da ni storil očitanega prekrška, ker ni član politične stranke in tudi ni bil aktivni član katerega od volilnih odborov. »Potrdil sem, da sem napisal omenjeni zapis na Facebooku, sem pa sporočil, da sem to storil iz Avstrije in da sem to storil na zasebnem profilu, torej ne javno. Zatrjeval sem tudi, da omenjeni stavek ne predstavlja propagande, še posebno ne propagande, ki bi bila prepovedana,« se pritožuje Ptujčan, ki se pri tem sklicuje tudi na 39. člen slovenske ustave o svobodi izražanja. Danes naj bi zahtevo za sodno varstvo poslal na sodišče. Po mnenju inšpektorata lahko profil Ptujčana poleg njegovih prijateljev vidijo tudi vsi drugi uporabniki portala Facebook, zato ugotavlja, »da je šlo z omenjenim zapisom za javno volilno propagando, saj gre za propagando v sredstvu javnega obveščanja«.

Informacijska pooblaščenka Nataša Pirc Musar poleg vseh pravnih nejasnosti, ki spremljajo vsakokratne volitve oziroma referendume, opozarja, da je inšpektorat v tem primeru uporabljal ZVDZ, čeprav v Sloveniji velja zakon o volilni in referendumski kampanji. »To je specialni zakon, ki se ga uporablja. Inšpektorat ne more uporabljati enkrat enega, drugič drugega zakona,« poudarja pooblaščenka. Sprašuje se, ali inšpektorat lahko sploh kaznuje fizične osebe, ki niso povezane z organizatorjem kampanje: »Kaj bodo inšpektorji v prihodnje sedeli v gostilnah in spremljali debate za točilnim pultom?«

Strokovnjak za volilno pravo dr. Jure Toplak poudarja, da je prepoved razprave in izmenjave mnenj na dan pred glasovanjem ena najhujših omejitev svobode izražanja, saj omejuje svobodno razpravo ravno o najpomembnejši temi, in sicer o prihodnosti države, in to v času, ko je ta razprava najnujnejša: preden se odločamo o prihodnosti države.

Volilnega molka ni v zakonu

»Omejitev razprave na dan glasovanja, še posebno na ulici v okolici volišč, je morda lahko še upravičena, saj se s tem lahko prepreči ustrahovanje volilcev. Za prepoved izmenjave mnenj na spletu takšnih opravičljivih razlogov ni mogoče najti. Verjamem, da je marsikateremu državljanu volilna kampanja nadležna, a to ne more biti razlog za omejevanje človekovih pravic drugim državljanom,« je jasen Toplak. Po njegovem mnenju izraza »volilni molk« naša zakonodaja ne pozna. »Ga pa mediji in državni organi ponavljajo že iz časov socializma, ko se je udomačil. V Sloveniji ni predpisa, ki bi prepovedoval izražanje mnenj, imamo le prepoved propagande. Država je celo uvedla posebno številko 080, da bi se ljudje lažje ovajali. To je nesprejemljivo. In zdaj je inšpektorat izdal odločbo, v kateri je kar štirikrat poudaril, da je obdolženi pisal po spletu v času 'molka'.«